

Onderwerp: Verordening op de heffing en invordering van Riool- en Waterzorgheffing

Jaar/nummer: 2026/178

In behandeling bij: Wethouder Wassink

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld om de Verordening op de heffing en invordering van Riool- en Waterzorgheffing voor het belastingjaar 2026 vast te stellen.

Samenvatting

De inhoud van de huidige Verordening Rioolheffing wordt geactualiseerd en in lijn gebracht met de actuele modelverordening van de VNG: de Verordening Riool- en waterzorgheffing 2026. Tevens wordt een aantal wijzigingen ten opzichte van de bestaande belastingplicht voorgesteld. In dit voorstel worden deze keuzes voorgelegd en toegelicht.

Toelichting

Deze Verordening is geactualiseerd ten opzichte van de bestaande Verordening rioolheffing, en in lijn met de huidige modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Tevens is de inhoud van deze Verordening afgestemd met de inhoud van het separaat aan uw raad aangeboden voorstel over de financiering van het op 22-01-2025 door de raad vastgestelde Water- en rioleringsprogramma.

Voorgestelde Wijzigingen:

Oude verordening	Nieuwe Verordening
1.	
<u>Belastbaar feit en belastingplicht:</u>	<u>belastbaar feit en belastingplicht:</u>
De gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.	De eigenaar van een perceel & De gebruiker van een perceel.
2.	
<u>Tarief</u>	<u>Tarief</u>
Gebruiker:	Gebruiker:
Waterinname tot en met 150 m ³ : € 196,65 vanaf 151 m ³ : € 1,18 per m ³	waterinname tot 150 m ³ : € 177,54 vanaf 151 m ³ : € 1,21 per m ³
Eigenaar: € 0	Eigenaar: € 25,- een vast bedrag per perceel
3.	
<u>Stijging tarief</u>	<u>Stijging tarief</u>
Stijging obv CPI index	stijging tarief o.b.v. WRP; indicatie van bedrag € 20,- (te verdelen over 12,5% eigenaar / 87.5% gebruiker)

4.	
<u>Belasting object</u>	<u>Belasting object</u>
Een perceel is een roerende of onroerende zaak of een zelfstandig gedeelte daarvan	Aansluiting bij de objectafbakening van de WOZ administratie
5.	
<u>Vrijstellingen</u>	<u>Vrijstellingen</u>
Geen vrijstellingen	op basis van lid d,f,h van de Uitvoeringsregeling Uitgezonderde objecten uit de Wet WOZ
6.	
<u>Maatstaf van de heffing</u>	<u>Maatstaf van de heffing</u>
Eigenaar: geen	Eigenaar:
	Vast bedrag van € 25,- per perceel
Gebruiker:	Gebruiker:
Het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd	Het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.
7.	
<u>Kwijtschelding</u>	<u>Kwijtschelding</u>
100% van de riool- en waterzorgheffing	100% van de riool- en waterzorgheffing

Historie

Gemeenten hebben zorgplichten voor het afval-, hemel- en grondwater. De wetgever vindt de uitvoering van deze zorgplichten dusdanig belangrijk dat er een zelfstandig bekostigingsinstrument voor is opgenomen in de Gemeentewet, de Rioolheffing, zoals opgenomen in artikel 228a in de Gemeentewet. Deze zorgplichten zijn in de loop van de tijd zodanig veel breder geworden dat gemeenten inmiddels niet alleen de zorgplicht voor het afvoeren van afvalwater hebben, maar ook voor het verwerken van hemelwater en het beheer van het grondwaterpeil. Dit komt tot uitdrukking in de geactualiseerde Verordening van Riool- en waterzorgheffing.

Deze zorgplichten, waarvan de kosten mogen worden verhaald via de riool- en waterzorgheffing, zijn sinds 1 januari 2024 in de Omgevingswet vastgelegd.

De riool- en waterzorgheffing is een kostendekkende bestemmingsbelasting. Dat betekent dat de opbrengsten van deze heffing zijn bestemd om de kosten van de riool- en waterzorgplichten te dekken en dat de tarieven zodanig worden vastgesteld dat de opbrengst van de heffing, de kosten van de uitvoering van de zorgplichten niet overtreft.

De landelijke wetgever heeft gemeenten een ruime vrijheid gegeven bij het inrichten van de heffing. De gemaakte keuzes moeten wel te rechtvaardigen zijn. Er moet getoetst worden aan de algemene rechtsbeginselen zoals het gelijkheidsbeginsel, en er moet sprake zijn van een objectieve rechtvaardigingsgrond.

In de Verordening wordt als het voorwerp van de belasting “**een perceel**” genoemd.

Het gaat hier niet om een kadastraal perceel, maar om een term die zoveel mogelijk de lading dekt van het belastbare feit.

In dit advies wordt als een “perceel” aangemerkt de onroerende zaak zoals bedoeld in Hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken. In dit

hoofdstuk III staat wat als onroerende zaak wordt aangemerkt. Het gaat om gebouwde en ongebouwde eigendommen, zelfstandige gedeelten daarvan, samengestelde objecten die bij elkaar horen en recreatieterreinen. Een nadere toelichting treft u aan bij punt 4. hieronder.

De bovenstaande wijzigingen en overwegingen worden hierna toegelicht:

1. *Belastbaar feit en belastingplicht: heffing van de eigenaar van een perceel voor een vast bedrag en heffing van de gebruiker van een perceel op basis van het waterverbruik;*

De gemeentelijke zorgtaken voor water omvatten een breed palet waarvan alle inwoners profijt hebben. Het bestaat uit veel meer dan het afvoeren van afvalwater, waarop de oude verordening was gebaseerd. De taken ten behoeve van het hemelwater en het grondwaterpeil zijn minstens zo belangrijk. Voor een eigenaar van een onroerende zaak zal het afvoeren van overtollig hemelwater en het op peil houden van het grondwaterpeil, het meest van belang zijn ter voorkoming van schade en verlies in waarde van zijn eigendom.

Een gebruiker van een perceel zal daarentegen het meeste belang hebben bij het afvoeren van zijn afvalwater.

Omdat zowel eigenaren als gebruikers collectief profijt hebben van het uitvoeren van al deze zorgtaken is het logisch dat iedereen bijdraagt in de kosten.

2. & 3. *Tarief & Stijging van het tarief*

Er wordt voorgesteld dat ook de eigenaren van percelen worden betrokken in de heffing. Het voorgestelde bedrag is € 25,- per perceel.

Dit bedrag is in mindering gebracht op het bedrag dat een gebruiker betaalt als het 'basistarief' tot een inname van 150m³ water.

Voor het merendeel van de huidige belastingplichtigen verandert er dus niet veel in de heffing: zij zijn immers eigenaar en gebruiker van een perceel.

Maar, er zijn ook belastingplichtigen waarbij deze wijziging wel voor een hogere belastingdruk zorgt:

- Eigenaren van percelen zonder watertoevoer en aansluiting op de riolering werden tot nu toe niet in de rioolheffing betrokken. Dit zijn bijvoorbeeld loodsen en garageboxen.
- Eigenaren van objecten waarbij sprake is van meerdere percelen aanwezig zijn werden tot nu toe alleen in de gebruikersheffing betrokken op basis van de totale watertoevoer. Vanwege de uniformering van de objectafbakening met de Wet WOZ zijn alle percelen belastingplichtig voor deze eigenaren heffing. Een voorbeeld is een woning met vijf (in pandige) recreatieappartementen. Dit zijn zelfstandige eenheden voor de Wet WOZ. Voor de afvalstoffenheffing betaalt deze eigenaar eveneens afvalstoffenheffing per perceel/zelfstandige eenheid. Deze objectafbakening gaat nu ook gelden voor de riool- en waterzorgheffing, waardoor beide heffingen qua methodiek gelijk worden getrokken.
- De eigenaar van een perceel waarvan hij/zij zelf niet de gebruiker is gaat nu ook de eigenarenheffing betalen. De gebruiker daarentegen is goedkoper uit, want dit tarief is verlaagd. Denk hierbij aan particuliere verhuurders en de woningstichting Woon Friesland. Zij worden nu ook belastingplichtig waar

ze dit voorheen niet waren. Voor deze stichting is het niet mogelijk om deze heffing te verhalen bij hun huurders, omdat de sociale huurprijs wettelijk is vastgelegd en gemaximeerd op basis van een puntenstelsel en er nauwelijks ruimte is voor verhoging. Voor particuliere huurders in de vrije sector is deze mogelijkheid er wel.

In **bijlage 1** is een overzicht opgenomen van de gevolgen van de oude ten opzichte van de nieuwe belastingplicht in verschillende situaties.

Hierin is ook een heffingsvariant berekend, waarbij de totale waterinname wordt herverdeeld over alle percelen die horen bij een woz object. Deze variant leidt tot een stijging van 70% tot 95% stijging van de lasten, en wordt daarom niet voorgesteld. In deze variant betalen bijna alle belastingplichtige gebruikers het basistarief voor alle percelen die horen bij hun woz-object.

4. Belastingobject: Uniformering van de objectafbakening

Voor de belastingheffing speelt de objectafbakening een rol. Het gaat dan vooral om de verdeling van de lasten over de verschillende objecten. Uniformering van de objectafbakening leidt bij deze heffingen tot eenduidige heffingen, duidelijkheid, transparantie en is beter uit te leggen aan de belastingplichtige.

In onze verordeningen voor de OZB en afvalstoffenheffing was de objectafbakening al gelijk en daar komt, met dit voorstel, de rioolheffing bij. In de Verordening wordt gesproken over een perceel. Dit is het voorwerp van de belasting. Als een "perceel" wordt aangemerkt de onroerende zaak zoals bedoeld in Hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken. In dit hoofdstuk III staat wat als onroerende zaak wordt aangemerkt. Dit artikel is opgenomen in bijlage 5 en als bijlage bij de Verordening. Het gaat om gebouwde en ongebouwde eigendommen, zelfstandige gedeelten daarvan, samengestelde objecten die bij elkaar horen en recreatieterreinen. Deze definities zijn dus wettelijk vastgelegd. Voor afvalstoffenheffing en rioolbelasting is dit niet wettelijk vastgelegd, vandaar dat aansluiting is gezocht bij deze wettelijke omschrijving. Deze uniformering van belastingobjecten is geïnitieerd door de VNG en inmiddels als optie in de modelverordening overgenomen. Het is geen verplichting om dit voorstel over te nemen, maar het wordt wel geadviseerd.

Zoals hierboven gesteld en verder toegelicht in de bijlage 1 heeft deze uniformering voor een aantal objecten het gevolg dat zij meer gaan betalen in verband met de heffing voor het eigenarendeel van de rioolheffing per perceel.

5. Vrijstellingen

Vrijstellingen verhouden zich niet goed met het brede karakter van deze heffing en de taken die daarmee bekostigd worden. Het is immers een collectieve heffing ten behoeve van alle inwoners.

Zoveel mogelijk percelen moeten in de heffing worden betrokken. De vrijstellingen in de verordening zijn opgenomen omdat het voor bepaalde percelen ondoelmatig is om ze in de heffing te betrekken.

Dat betreft percelen;

- die niet zijn geregistreerd in de WOZ administratie,
- percelen met een publieke functie,
- percelen die onderdeel zijn van een geheel van voorzieningen dat wordt gebruikt voor waterzorgtaken.

Er is aangesloten bij percelen die in de Uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet Waardering onroerende zaken zijn vrijgesteld. (lid d, f, h)
 In onze administratie zijn bijvoorbeeld de percelen op de Grië en Boschplaat en de natuurterreinen in eigendom/beheer bij Staatsbosbeheer en de Staat niet geregistreerd in de WOZ administratie als zelfstandig object, maar alleen opgenomen als kadastrale verzamelpercelen ten behoeve van de kadastrale volledigheid van de WOZ administratie. Deze percelen worden niet in de heffing betrokken.

6. *Maatstaf van de heffing*

In dit voorstel wordt voorgesteld om de heffingsmaatstaf voor gebruikers op basis van de waterinname in stand te laten.

Verder wordt voorgesteld om een heffing van een vast bedrag van de eigenaar van een perceel te gaan heffen. Dit bedrag is opzettelijk laag gehouden om de belastingdruk bij nieuwe belastingplichtigen niet disproportioneel te laten stijgen. Er is voor gekozen om bij iedere eigenaar hetzelfde belastingtarief te heffen, en niet verder te differentiëren, bijvoorbeeld percelen met of zonder drinkwateraansluiting. De reden is dat ieder perceel minimaal belang heeft bij de watersysteemtaken (afvoer van hemelwater en grondwaterpeil beheer) en dat de mate van belang daarbij niet afhangt van een drinkwateraansluiting. Deze afvoer van afvalwatertaken wordt immers belast in het gebruikersgedeelte van de heffing.

Voor de eigenarenheffing geldt dat deze wordt geheven van degene die bij het begin van het belastingjaar het eigendom, bezit of beperkt recht heeft van het perceel. Als het perceel in de loop van het jaar wordt verkocht, wordt er geen ontheffing verleend. De notaris kan bij de overdracht van het eigendom de belasting aanmerken als een zakelijke last en naar tijdsgelang verrekenen.

Voor de gebruikersheffing blijft de regeling naar tijdsgelang gelden. De belastingschuld ontstaat bij het in gebruik nemen van het perceel. Als dat gedurende het jaar gebeurt, vindt er een verrekening door de gemeente plaats tussen de oude en de nieuwe gebruiker. Dat is ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

Door deze splitsing tussen het eigenaren deel en het gebruikersdeel moeten wij een controleerbare kostentoedeling kunnen aantonen. Dit houdt vooral in dat dezelfde kosten niet twee keer in rekening gebracht worden. Deze berekening zal worden opgenomen in de paragraaf lokale heffingen van de (meerjaren)begroting en in het Water- en rioleringsprogramma.

Het is gemeenten toegestaan om het tarief voor riool- en waterzorgheffing bijvoorbeeld volledig te baseren op de WOZ -waarde van een object. Dat is eenvoudig c.q. overzichtelijk maar zou wel leiden tot een forse lastenverschuiving, en wordt daarom niet geadviseerd.

7. *Kwijtschelding*

Voor degenen die daarvoor in aanmerking komen, is kwijtschelding van 100% van de heffing riool- en waterzorg mogelijk. Dit is ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

Kwijtschelding is alleen van toepassing voor het gebruikersgedeelte van deze heffing.

Het eigenaren deel van de heffing zal in het merendeel van de gevallen niet leiden tot kwijtschelding in verband met het eigendom van het onroerend goed, dat immers wordt aangemerkt als "vermogen", waardoor de maximale inkomensgrens om in aanmerking te komen voor kwijtschelding, wordt overschreden.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

Juridisch

Met het in gebruik nemen van de geactualiseerde verordening riool- en waterzorgtaken, is deze belastingheffing meer in lijn met de werkwijze die wij ook gebruiken bij andere heffingen. De modelverordening waarop deze verordening is gebaseerd is geactualiseerd naar de meest recente jurisprudentie en voldoet aan de gestelde vereisten.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

Dit voorstel heeft geen invloed op het toerisme en de economie.

Het maatschappelijk belang is eveneens niet gewijzigd. Kwijtschelding van rioolbelasting blijft in stand voor diegenen die daarvoor in aanmerking komen.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

Financieel

In januari 2025 is het water- en rioleringsprogramma voor 2025-2029 vastgesteld, behalve de financiële paragraaf over de wijze van financiering en de gevolgen voor het tarief riool- en waterzorgheffing 2026.

Parallel aan dit advies is een separaat voorstel opgesteld over de financiering van het water- en rioleringsprogramma. In dit voorstel zijn de kosten opgenomen die de komende jaren nodig zijn voor de gemeentelijke zorgtaken. Er wordt hierin een voorstel gedaan voor een additionele verhoging van het tarief van **€ 20,-** per jaar om deze kosten de komende jaren te kunnen dekken.

Voorgesteld wordt om dit bedrag te verdelen tussen de eigenaren- en gebruikersheffing op basis van 12,5% / 87,5%. Deze verdeling geldt nu ook voor het eigenaren- en gebruikersgedeelte voor het tariefsvoorstel voor 2026.

De additionele stijging van de tarieven in 2026 komt dan als volgt uit:

	tarief 2026	additionele stijging%	additionele stijging/ €	Totaal
Eigenaar :	€ 25,-	12,5%	€ 2,50	€ 27,50
Gebruiker:	€ 177,54	87,5%	€ 17,50	€ 195,04

In het advies Financien water- en rioleringsprogramma worden 3 scenario's uitgewerkt. De uiteindelijke additionele verhoging is afhankelijk van het scenario waarvoor wordt gekozen. Deze berekening gaat uit van de voorgestelde keuze voor scenario 2.

Organisatorisch

Het actualiseren van een bestaande belastingverordening behoeft geen ter inzage legging voor besluitvorming. In de Gemeentewet is opgenomen dat de

gemeenteraad besluit over het invoeren, wijzigen en afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening. Er wordt echter voorgesteld om de belastingplichtigen vooraf te informer over de op handen zijnde wijzigingen en de mogelijke financiële consequenties. Voor een aantal belastingplichtigen is het introduceren van een eigenaren heffing een stijging van de belastingdruk. Door vooraf te informeren, zal dit meer transparantie van het proces opleveren en mogelijk achteraf minder bezwaren tegen de aanslag rioolheffing. De informatie zal beschikbaar zijn op de gemeentelijke website.

Met de woningstichting WoonFriesland is communicatie over de voorgestelde wijzigingen in mei 2025 opgestart. Een reactie is enige tijd uitgebleven, maar in juli ontvingen wij reactie dat men van mening was dat zij deze nieuwe heffing niet in hun begroting hebben opgenomen voor 2026 en dat dit een lastenverzwaring voor hun betekent. Ook vinden zij dat de heffing moet liggen bij degene die hier profijt van heeft, namelijk uitsluitend de gebruikers voor de afvoer via het riool. Inmiddels is gecommuniceerd dat riool- en waterzorgheffing een bredere zorgtaak betreft dan slechts het afvoeren van afvalwater. Wij zullen communiceren wanneer deze verordening door de raad zal worden besproken en vastgesteld. Woon Friesland heeft dan een mogelijkheid om een reactie op te geven richting de gemeenteraad. Woon Friesland kent de hier voorgestelde nieuwe systematiek overigens ook van andere gemeenten.

Communicatie/interactiviteit

De belastingplichtigen zullen vooraf worden geïnformeerd over voorgestelde wijzigingen zodat een ieder kennis kan nemen van de voorgestelde veranderingen.

De informatie zal beschikbaar zijn op de gemeentelijke website en op de gemeente pagina in de Terschellinger en via social media zal hiernaar verwezen worden.

De agendacommissie waarin dit voorstel moet worden geagendeerd is op 16 oktober 2025 en de raadscommissie en raadsvergadering is respectievelijk op 12 en 26 november.

Ter inzage liggende stukken

1. Overzicht van tarieven rioolheffing bestaand ten opzichte van voorgesteld
2. Overzicht van de verwachte inkomsten 2026 op basis van dit voorstel
3. Verordening op de heffing en invordering van riool- en waterzorgtaken
4. Artikelsgewijze toelichting bij de Verordening riool- en waterzorgtaken
5. Hoofdstuk III wet waardering onroerende zaken

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 2 september 2025

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

mr. R.S. Oazemier,
wnd. burgemeester